

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet

Remiss: Betänkandet Avgift för områdessamverkan – och andra åtgärder för trygghet i byggd miljö

Umeå kommun avstyrker utredningens förslag om en lag om avgift för områdessamverkan. Samverkan mellan samhällets olika aktörer är en mycket viktig faktor för ett framgångsrikt trygghetsarbete. Umeå kommun har dock inte identifierat frånvaro av engagemang eller att aktörer åker snålskjuts på andras engagemang i trygghetsarbetet som ett problem. Kommuner och andra initiativtagare har redan idag möjlighet att skapa tillräcklig samverkan på frivilligt grund, utan tvångslagstiftning. Det finns redan ett stort engagemang gällande trygghetsfrågor från samhällets aktörer med hög grad av positiv respons vid förfrågningar om samverkan inom detta verksamhetsområde. Snarare kan det föreligga en risk för att tvångslagstiftning skulle vara hämmande för det lokala engagemanget.

Umeå kommun anser att förslaget om ett nationellt kunskapscentrum är bra och att ett samlat kunskapscentrum kan ge ett värdefullt stöd för ett långsiktigt arbete.

Det är positivt att som utredningen föreslår utreda förutsättningarna för tillsynen av den byggda miljön och se över de brister i regleringen som utredningen uppfattat, samt att utreda frågan om kommuners ekonomiska förutsättningar för detta tillsynsarbete. Likaså är det positivt med en utredning om krav på tillstånd för att ta ut hyra. Båda dessa förslag om utredningar är välkomna eftersom de tar sikte på att komma till rätta med problem som sammanhänger med att enskilda fastighetsägare grovt missköter sina fastigheter och kopplingar till brottslighet kopplat till sitt ägande och sin förvaltning.

Hans Lindberg (S) Margaretha Alfredsson
Kommunstyrelsens ordförande Stadsdirektör

§ 29

Diariennr: KS-2025/00200

Remiss: Betänkandet Avgift för områdessamverkan – och andra åtgärder för trygghet i byggd miljö

Beslut

Kommunstyrelsens planeringsutskott beslutar

att yttra sig i enlighet med tjänsteskrivelsen.

Ärendebeskrivning

Bakgrund

Den 22 juni 2023 beslutade regeringen att tillsätta *utredningen Åtgärder för stärkt trygghet i den byggda miljön* (dir. 2023:99). Utredningen har letts av professor Olle Lundin och uppdraget har varit att analysera i vilken omfattning samverkan bör vara obligatorisk mellan det offentliga och fastighetsägare i syfte att stärka trygghet, attraktivitet och det lokala näringslivet samt lämna nödvändiga författningsförslag. Utredaren ska också föreslå andra insatser som bidrar till ökad trygghet och brottsförebyggande åtgärder i den byggda miljön. I direktivet poängteras att alla ska ha möjlighet att leva i ett samhälle som är tryggt och attraktivt.

Utredningen lyfter bland annat fram att 27 procent av befolkningen uppger att de känner sig mycket eller ganska otrygga i sitt bostadsområde sent på kvällen, och att det är vanligare att kvinnor känner sig otrygga än män.

Umeå kommun omnämns i rapporten vid flera tillfällen, bland annat genom att kulturhuset klossen besökts av delegationen och lyfts som ett exempel på civilsamhällets betydelse för lokaldemokrati, trygghet och

tillit på lokal nivå. Även utvärderingen av Umeå kommuns arbete *Umeå växer tryggt och säkert*, från 2021, har ett eget avsnitt i rapporten.

Utredaren menar att det finns en sårbarhet när det gäller att få med relevanta aktörer i samverkan gällande trygghetsarbetet och att tvingande lagstiftning kan säkerställa medverkan från aktörer som har en avgörande betydelse för samverkan. I direktivet nämns att om samverkan mellan olika aktörer regleras i lag kan "snålskjutsåkande" motverkas.

Ny avgift för områdessamverkan

Utredningen föreslår en lag som reglerar avgifter för områdessamverkan, både initierad av fastighetsägare och kommunen. Enligt förslaget ska avgiften kunna initieras om en majoritet av fastighetsägarna inom det berörda samverkansområdet väljer det själva. Kommunen ska också kunna initiera en avgift för områdessamverkan om det behövs, men ska först efter att ha försökt uppnå samma mål med mindre ingripande åtgärder. Syftet är att främja långsiktigt förbättringsarbete inom definierade geografiska områden. Det innehåller detaljer om ansökningsprocessen, omröstning, kommunens beslut och förvaltning, samt överklagande och bemyndiganden.

Andra insatser som bidrar till ökad trygghet och brottsförebyggande åtgärder i den byggda miljön

Utredningen föreslår att ett nationellt kunskapscentrum ska inrättas och även att två nya utredningar tillsätts, en med fokus på tillsyn i den byggda miljön och den andra om krav på tillstånd för att ta ut hyra.

Sammanfattning av Författningsförslagen:

1. Förslag till lag om avgift för områdessamverkan

1 kap. Lagens innehåll, syfte och definitioner

- **Syfte:** Reglerar avgift för områdessamverkan mellan fastighetsägare eller mellan kommun och fastighetsägare för att förbättra ett geografiskt område.
- **Definitioner:** Områdessamverkan innebär att olika aktörer samarbetar för ett långsiktigt förbättringsarbete inom ett avgränsat område.

2 kap. Avgift för områdessamverkan initierad av fastighetsägare

- **Ansökan:** Minst tre fastighetsägare kan ansöka om införande av avgift. Ansökan ska innehålla geografisk avgränsning, verksamhetsplan, budget, andelstal och organisation.
- **Omröstning:** En majoritet av fastighetsägarna måste stödja ansökan genom en omröstning.
- **Kommunens beslut:** Kommunen beslutar om införande av en avgift baserat på ansökan och omröstningens resultat.

3 kap. Kommunal avgift för områdessamverkan

- **Kommunens beslut:** Kommunen kan införa en avgift för områdessamverkan om behov identifieras och mindre ingripande åtgärder inte räcker.
- **Förvaltning:** Kommunen ansvarar för förvaltningen av avgiften och ska säkerställa insyn och inflytande för fastighetsägarna.

4 kap. Överklagande och bemyndiganden

- **Överklagande:** Kommunens beslut kan överklagas till allmän förvaltningsdomstol.
- **Föreskrifter:** Regeringen eller kommunen kan meddela föreskrifter om geografisk avgränsning, undantag från avgift och former för samråd och omröstning.

Beslutsunderlag

Rapporten *Avgift för områdessamverkan– och andra åtgärder för trygghet i byggd miljö*, SOU 2025:5

Remissmissiv Landsbygds- och infrastrukturdepartementets rapport

Beredningsansvariga

Seth Åberg

Beslutet ska skickas till

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet **senast den 10 maj 2025**.

Svaren bör lämnas per e-post till li.remissvar@regeringskansliet.se och med kopia till li.spn@regeringskansliet.se. Ange diarienummer LI2025/00306 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

Umeå kommun

Kommunstyrelsens planeringsutskott

Protokollsutdrag

2025-05-06

Justerares sign:

Utdraget bestyrks: